

اهداف و پیام های منطقه ای و بین المللی سفر پوتین به تهران

دیدار ولادیمیر پوتین رئیس جمهوری روسیه از تهران که برای شرکت در نشست دوم سران روسیه، ایران و جمهوری آذربایجان انجام گرفت و در جریان آن با رهبر معظم انقلاب و رئیس جمهوری اسلامی ایران دیدار کرد، دربرگیرنده اهداف و حاوی چندین پیام مهم منطقه ای و بین المللی بود.

به گزارش آران نیوز، رئیس جمهوری روسیه به روابط با ایران نگاهی راهبردی دارد و در سفر به تهران نیز این اهداف دنبال شد و رسیدن به آن از طرف پوتین در اولویت قرار داشت.

***** مشارکت در حل مسائل خاورمیانه**

روسیه از حدود یک و نیم دهه پیش سیاست خاورمیانه ای خود را فعال کرد و در واقع این روند به اوایل نخستین دوره ریاست جمهوری پوتین پس از سال 2000 میلادی بازمی گردد.

در آن زمان روسیه به تازگی از بحران شدید اقتصادی که در سال 1998 شروع شد و این کشور را به شدت تضعیف کرد، خارج شده بود. مسائلی همچون وجود بیش از 120 میلیارد دلار بدهی و جنگ دوم چچن در آغاز دوره نخست وزیری پوتین در ماه اوت سال 1999 که تا 2003 ادامه داشت، به روسیه مجال ورود به خاورمیانه را نمی داد.

اما به تدریج این وضعیت تغییر کرد و مسکو سیاست خنثای 100 درصد آندره کوزبروف وزیر خارجه پیشین خود که به داشتن مواضع لیبرال و طرفدار غرب مشهور بود را کنار زد. روسیه پس از گذشت آن دوره دشوار، سیاست خاورمیانه ای خود را فعال کرد و پوتین برای اشراف بیشتر بر مسائل خاورمیانه، نماینده ای ویژه برای بررسی امور این منطقه تعیین کرد.

روسیه کم کم توانست با بسیاری از کشورهای خاورمیانه روابط خوبی برقرار کند و با آنها در حوزه های مختلف همکاری های خود را گسترش دهد. در این میان روابط روسیه با ایران جایگاه خاصی داشت و مسکو به موقعیت خاص ایران در منطقه خاورمیانه و به ویژه قرار گرفتن در مرکز منطقه و راههای مواصلاتی از خلیج فارس به دریای خزر و اتصال به منطقه قفقاز و آسیای میانه از یک سو و کشورهای عربی حوزه خلیج فارس و خاورمیانه از طرف دیگر توجه داشت، تمامی این موارد مسکو را به گسترش روابط با تهران ترغیب می کرد.

به گزارش رسانه های روسی، در دیدار ولادیمیر پوتین رئیس جمهوری روسیه با مقام معظم رهبری بررسی اوضاع خاورمیانه در مرکز توجه قرار داشت و مسائل این منطقه در دیدار پوتین با روحانی نیز مورد تاکید قرار گرفت.

***** کمک به سوریه برای غلبه کامل بر تروریسم**

ایران و روسیه در حل مسائل سوریه مواضع مشترکی دارند که بر حل بحران بدون مداخله خارجی استوار شده است. مواضع مسکو و تهران نقطه مقابل اقدامات و تلاش های اردوگاه غرب به رهبری آمریکا است که محور آن را کمک به مخالفان دولت مرکزی سوریه تشکیل می دهد. نقطه جالب توجه در مواضع آمریکا در مساله سوریه حمایت آشکار و پنهان این کشور از افراط گرایان و تروریست های خطرناک است که آنها را میانه رو و مبارز معتدل می خواند، در حالی که این افراد نه مبارز و معارض و نه معتدل هستند و با تروریست های مزدور هیچ تفاوتی ندارند و اکثرا از نقاط مختلف دنیا برای سرنگونی حکومت سوریه جمع آوری و به این سرزمین گسیل شده اند.

همکاری های نزدیک تهران و مسکو در خصوص بحران سوریه باعث شد تا تلاش های غرب و آمریکا بی نتیجه بماند و میلیاردها سرمایه گذاری سیا و پنتاگون بر روی تروریست ها برای سرنگونی دولت سوریه دود شود.

رسانه های روسی در ماه اوت خبر از کمک تسلیحاتی آمریکا به تروریست های ضدسوری دادند و یادآور شدند که محموله دو هزار تنی تسلیحات آمریکا از طریق دریا و خشکی به این کشور ارسال شده است. مهم ترین منطقه تحویل سلاح به تروریست ها محدوده مرزی اردن و سوریه عنوان شد البته گفته شد بخشی از سلاح ها نیز از طریق مرز ترکیه به دست تروریست های ضدسوری رسیده است.

روسیه از مهرماه سال 94 براساس درخواست دولت سوریه با استقرار دهها فروند بمب افکن، بالگردهای رزمی، مجموعه های شناسایی در پایگاه هوایی حمیمیم مواضع گروه های تروریستی ضدسوری تحت حمایت گروهی از کشورهای غربی-غربی بویژه داعش و جبهه النصره را بمباران کرد.

در این مدت روسیه با استفاده از نیروی هوافضای خود، در 28 هزار پرواز، نزدیک به 40 هزار تروریست را از پای درآورد. جمهوری اسلامی ایران نیز به سوریه کمک های مستشاری می کند و پشتیبانی از دمشق در برابر تروریست های مورد حمایت غرب در اولویت سیاست های خاورمیانه ای تهران قرار دارد.

سران ایران و روسیه به خوبی از نقشه های آمریکا برای ایجاد کانون های تنش و مناقشه در خاورمیانه آگاه هستند که برای اهداف سودجویانه بویژه روی کار آوردن رژیم های مطیع و سرسپرده و نیز فروش هر چه بیشتر سلاح به رژیم های منطقه و کمک به رژیم صهیونیستی اجرا می شود.

همافزایی ایران و روسیه مانع از رسیدن آمریکا و متحدان غربی و منطقه ای آنها به اهدافشان در منطقه شده است و با توجه به اعلام خروج بخشی از تسلیحات روسی از سوریه تا پایان سال جاری میلادی، دیدارهای پوتین با سران ایران در این شرایط و ریزی دو کشور در مورد اقدامات خود برای ادامه حمایت از دمشق تا پیروزی کامل بر تروریست ها و

خارج کردن 5 درصد تروریست های باقی مانده از خاک این کشور، اهمیت حیاتی دارد.

**** ایران قدرت بزرگ جهان اسلام**

روسیه از سال 2005 به عنوان ناظر در سازمان همکاری اسلامی حضور دارد و تهران در کسب این موقعیت به مسکو کمک کرده است. اصولاً حضور در سازمان همکاری اسلامی با توجه به این واقعیت که در فعالیت آن امتیازات خاصی قرار ندارد، برای روسیه چندان حائز اهمیت نیست اما این سازمان بین المللی از

57 کشور تشکیل شده است که بسیاری از آنها ثروتمند و غنی هستند و صدها میلیارد دلار ثروت از فروش نفت و گاز بدست می آورند. این ثروت ها باعث شده است تا توجه روسیه به سازمان همکاری اسلامی از نگاه سیاسی به اقتصادی تغییر ماهیت دهد. چنین دیدگاهی از طرف روسها در روابط و همکاری های

آنها با کشورهای همچون قطر، عربستان سعودی، عراق و امارات به چشم می خورد.

اما روسیه به روابط با ایران و برخی کشورهای اسلامی دیگر همچون ترکیه دیدگاه خاصی دارد و همراه با موضوعات اقتصادی به توسعه روابط سیاسی نیز توجه می کند. چنین توجهی از سوی پوتین در دیدار اخیر وی از تهران کاملاً مشاهده شد به ویژه که وی همانند دیدارهای گذشته از ایران، با رهبر معظم انقلاب دیدار و به دقت مواضع ایشان در

مسائل مهمی همچون سوریه، مبارزه با تروریسم و زیاده خواهی های آمریکا را مورد توجه قرار داد.

روسیه این واقعیت را می داند که ایران دروازه ورود به جهان اسلام است و این کشور از قدرت های بزرگ اسلامی و پیشرفته ترین

آنها با توجه به فاکتورهایی همچون تولید علم و فناوری، صنایع مادر و نفت و پتروشیمی و داشتن نیروگاه هسته ای و ارسال فضاپیما به فضا محسوب می شود.

جمهوری اسلامی ایران دارای سیستم مترقی سیاسی است و نظام پارلمانی آن در کمتر کشور اسلامی دیده می شود و روسها به این واقعیت ها توجه خاص دارند هرچند که سعی

می کنند چندان از آن سخن به میان نیاورند.

****گسترش همکاری های اقتصادی**

توسعه ساختار همکاری های اقتصادی ایران و روسیه از دیگر اهداف سفر پوتین به تهران بود. همراهی افرادی همچون الکساندر نوواک وزیر انرژی و رئیس طرف روسی کمیسیون دولتی همکاری های اقتصادی روسیه و ایران، ایگور سچین رئیس شرکت روس نفت با رئیس جمهوری روسیه در سفر به ایران نشانه توجه خاص وی به گسترش پیوند ها و همکاری های اقتصادی با ایران بود.

خبرگزاری رویترز روز چهارشنبه گزارش داد که شرکت 'روسنفت' روسیه و شرکت ملی نفت ایران قراردادی به مبلغ 30 میلیارد دلار امضا کرده اند.

رسانه های آمریکایی به نقل از ایگور سچین، مدیرعامل 'روسنفت' افزودند: طبق این قرارداد دو شرکت ایرانی و روس بر روی تعدادی از پروژه های راهبردی همکاری خواهند کرد. به رغم ارتقاء بی سابقه سطح روابط سیاسی ایران و روسیه، همکاری های اقتصادی دو کشور همچنان پایین است و بر اساس اطلاعات موجود، حجم مبادلات تجاری سال 2016 میلادی بین دو کشور 2.2 میلیارد دلار بوده است.

به باور کارشناسان، ایران و روسیه از توانمندی های بسیار بالایی برخوردارند و با توجه به ظرفیت های دو کشور، همکاری های اقتصادی دوجانبه می تواند افزایش یابد و حجم مبادلات بازرگانی میان دو کشور به 10 میلیارد دلار در سال برسد.

****تاکید بر حمایت از برجام**

بی شک تاکید بر حمایت مسکو از برجام از مهم ترین پیام های سفر رئیس جمهوری روسیه به تهران بود که در دیدارهای او با رهبر معظم انقلاب و رئیس جمهور و شرکت در کنفرانس مطبوعاتی در پایان نشست سه جانبه سران ایران، روسیه و جمهوری آذربایجان مورد تاکید قرار گرفت.

رئیس جمهوری روسیه به صراحت در برابر ادعاهای ضدایرانی ترامپ و تایید نکردن برجام از سوی وی ایستادگی کرد و موضع مسکو را یک بار دیگر و این دفعه در تهران در حمایت از این توافق بین المللی اعلام کرد.

روسیه چه در تصویب برجام و مذاکرات پیش از آن نقش اساسی و کلیدی داشته است و از طرف های اصلی گروه 5+1 بود که برای نتیجه رسیدن این مذاکرات هسته ای تلاش می کرد.

مسکو در انتقال اورانیوم غنی شده از ایران که یکی از شرایط برجام بود نقش اصلی ایفا کرد و در تغییر کاربری سایت فردو نیز مشارکت دارد.

روسیه همچنین با مشارکت در احداث و راه اندازی واحد اول نیروگاه هسته ای بوشهر در اثبات ماهیت صلح آمیز برنامه هسته ای و بکارگیری آن برای تولید برق هسته ای نقش اصلی داشته است و هم اکنون نیز عملیات اجرایی فاز دوم این نیروگاه شامل دو بلوک هسته ای با مجموع ظرفیت 2100 مگاوات را آغاز کرده است.

رئیس جمهوری روسیه در مذاکرات با حسن روحانی رئیس جمهوری اسلامی ایران بر حمایت روسیه از برجام و برنامه هسته ای ایران تاکید کرد و این موضوع در دیدار با رهبر انقلاب اسلامی نیز در دستور کار او قرار داشت.

*****توسعه روابط و مشارکت راهبردی با ایران**

سفر رئیس جمهوری روسیه به تهران همانند سفرهای قبلی وی به کشورمان حامل پیام عزم مسکو برای توسعه روابط راهبردی با تهران بود.

در این سفر طرف های ایرانی و روس بر توسعه همکاری ها در عرصه های مهمی همچون انرژی، حمل و نقل، اقتصادی و بازرگانی تاکید کردند.

بدون شک اعلام حمایت تهران و مسکو از کریدور بین المللی شمال -جنوب که هند را از طریق ایران و روسیه به کشورهای اسکانندیناوی متصل می کند، بخش مهمی از موضوعات مذاکرات را تشکیل می داد.

سران ایران و روسیه در مذاکرات تهران همچنین همدلی برای توسعه همکاری ها در چارچوب دوجانبه و منطقه ای به ویژه در دریای خزر را نشان دادند که مانع بزرگی در مسیر سوء استفاده قدرت های بیگانه برای نفوذ به منطقه خزر و مداخله در امور داخلی کشورهای منطقه است.